

Joanna Connors

Z N Ā S I L N Ě N Ā

Skutečný příběh ženy, která se po letech vrací
k nejhoršímu okamžiku svého života.

Bizbooks®

Znásilněná

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.bizbooks.cz
www.albatrosmedia.cz

Bizbooks®

Joanna Connors
Znásilněná – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

Joanna Connors

Z N V S I L N E N V
Z N V S I L N E N V

BizBooks
Brno 2017

Joanna Connors

Z N Ā S I L N Ě N Ā

Skutečný příběh ženy, která se po letech vrací
k nejhoršímu okamžiku svého života.

*Danovi a Zoe, které miluji,
A Chrisovi, který tím prošel se mnou.*

Poznámka autorky

Není divu, že termín „Rašómon efekt“ vzešel z japonského filmu o znásilnění a vraždě. Mistrovské dílo Akiry Kurosawy (podle knihy Rjúnosuke Akutagawy) je příběh o brutálním střetnutí v lesích z pohledu svědectví čtyř postav. Každá z nich vypráví odlišnou verzi toho, co se stalo – včetně zavražděného samuraje, který svědčí prostřednictvím média.

„Rašómon efekt“ se stal zkratkou pro vyjádření toho, jak úhel pohledu může ovlivnit paměť. Neurovědecký výzkum naznačuje, že paměť není něco pevně daného. Je nestálá a vysoce náchylná k tomu, aby podléhala vnějším vlivům, a pokaždé když si nějaké vzpomínky vybavíme, mozek je nepatrně pozměněn.

Připojí-li se k tomu trauma, stává se paměť vrcholně nespoehlivým vypravěčem naší vlastní minulosti.

Své vzpomínky v této knize jsem prověřovala tolika způsoby, kolika jen to bylo možné, včetně stohů dokumentů, desítek zvukových záznamů rozhovorů a svých vlastních deníků.

Spoléhala jsem se však také na svoji paměť. Jiní, kteří toto trauma zažili, to mohli, stejně jako dřevorubec nebo manželka ve filmu *Rašómon*, vidět z jiné perspektivy a vyprávěli by jiné příběhy. Abych ochránila soukromí některých lidí v této knize, změnila jsem jejich jména a změnila jsem i charakteristiky, které by mohly vést k jejich identifikaci.

*„Ne všechno, co musíme řešit, se dá změnit,
ale nic se nedá změnit, dokud to nezačneme řešit.“*

– James Baldwin

Znásilněná

KAPITOLA JEDNA

„Budiž zaznamenáno“

Bylo mi třicet, když jsem poprvé opustila své tělo.

Když se to stalo, neměla jsem v sobě žádné drogy, už hezkých pár let. Byla jsem střízlivá, stalo se to ve dne, byla jsem v práci a zprávám o pobytech mimo tělo jsem nevěřila o nic víc než tomu, že někdo dokáže silou myšlenky ohnout lžičku.

Pracovala jsem tehdy v novinách, tedy v profesi, kde jde o fakta a která přímo vyžaduje skeptickou povahu. Snažila jsem se dosáhnout takového cynismu, jaký jsem viděla u starších reportérů, a přitom jsem se po celou dobu modlila, aby nikdo nepřišel na to, že to jenom hraju a že v redakci nemám vlastně co pohledávat.

Právě jsem přestěhovala z Minneapolisu do Clevelandu, protože jsem nastoupila v místním deníku *The Plain Dealer*, „největších novinách v Ohiu“, jak stálo každý den na titulní straně. Bylo to moje druhé zaměstnání v oboru, který jsme svým způsobem měli v rodině. Můj dědeček kdysi pracoval v *Knickerbocker News* v Albany ve státě New York; a otec, když jsem byla malá, byl reportérem a redaktorem *Miami Herald*u. Před svým příchodem do Clevelandu jsem pracovala v *Minneapolis Star* (dnešní *Star Tribune*).

V otcových stopách jsem rozhodně jít nechtěla a vzdorovala jsem až do svých devatenácti. Nechtěla jsem dělat to, co on. Tehdy byl redaktorem jednoho časopisu a já jsem byla pevně odhodlaná odpoutat se od všeho, co představovali moji rodiče a jejich konvenční život. Při návštěvách doma jsem hodně používala slovo „maloměšťácký“. Byla jsem velice mladá.

Jediný důvod, proč jsem se nakonec na univerzitě přece jen zašla zeptat do redakce školního časopisu, jestli by pro mě neměli nějakou práci, byl ten, že už tam pracovala moje sestra Nancy a ta mi řekla, že platí za řádek. V té malé suterénní redakci jsem našla svoje životní povolání a potkala jsem tam svého budoucího manžela. Také jsem tam objevila, že novinářská práce vás zavede na místa, kam byste se jinak nedostali, a seznámí vás s lidmi, ke kterým byste se bez novinářského průkazu ani nepřiblížili. A co bylo ještě lepší, lidé od novin se umí bavit. To jsem ale zjistila už dřív, když mi bylo sedm a rodiče pořádali u nás na zahradě redakční večírek *Miami Herald*. Zůstaly jsme se sestrou dlouho vzhůru, nakukovaly jsme oknem a sledovaly jsme, jak popíjejí a smějí se a flirtují, a když už bylo opravdu pozdě, skáčou nazí do bazénu. Moji rodiče se nesvlékli, při takové vzpomínce bych se teď asi docela ošívala, ale večírek i tak skončil dramaticky, když moje matka šlápla na rozbité sklo a musela jet do nemocnice, aby jí nohu zašili. Vybavuju si, jak jeden z mužů prohlásil: „Naliju ti na to trochu ginu, Susie,“ a moje matka vykřikla: „Nel!“ a všichni se smáli. To mě děsilo a vzrušovalo zároveň.

Pracovat v redakci bylo jako chodit na koktejlový večírek každý den, ovšem oblečená a bez toho alkoholu či krve. Většinou. Každé noviny mají své letité spory; novináři jsou drbní a ješitní k tomu. Ve většině redakcí se traduje nějaká ta historka o tom, jak se tam někdo serval. Lidé z *The Plain Dealeru* přísahali, že tam jednou jeden reportér hodil na redaktora psací

stroj – takový ten těžký elektrický – a pak bouchl dveřmi a už ho tam nikdy neviděli. Tu scénu si pamatovali všichni; nikdo už ale nevěděl, jak se to seběhlo a proč.

Cynismus je stejně tak věc cti jako profesní povinnost. Novináři se takoví nerodí; skoro všichni, které jsem znala, začínali jako idealisté, s představou, že budou hájit spravedlnost v nespravedlivém světě. Cynismem člověk nasákne postupně. Je to pomalá eroze, která rozleptává ten původní idealismus, přirozený výsledek toho, že se den za dnem setkáváte s tím, že vám lžou, nedodají vám informace, ačkoliv to slíbili, že jste nuceni dělat ústupky, abyste článek stihli odevzdat včas.

Takže jsem skutečně nevěřila, že existují stavy, kdy se člověk ocitne mimo své tělo. Dokud jsem to nezažila sama: jednoho horkého červencového odpoledne o půl páté v univerzitním areálu v Clevelandu ve státě Ohio jsem vyklouzla ze svého těla a stoupala výš a výš, až jsem se vznášela kdesi vysoko ve vzduchu.

Shora jsem se dívala na jeviště malého divadélka, kde jsem klečela před mužem, který mi u krku držel dlouhé rezavé ostří a přikazoval mi, abych vzala do úst jeho penis.

„Vykuř mi ho,“ říkal a hlavu mi tlačil k sobě.

Ze své vyhlídky vysoko nad jevištěm jsem tuto scénu pozorovala s klidem, jaký jsem nikdy před tím nezažila.

To opuštění těla bylo rychlé, bylo to hned. V jednom okamžiku jsem zahlédla na ruce svou krev. Ta krev mě šokovala. Necítila jsem, že by mě pořezal, jen dotek toho chladného kovu na hrdle, jak mě předtím vlekl po jevišti, ale nevšímala jsem si ničeho, až o pár minut později, když jsem si sáhla na krk a na prstech jsem ucítila něco lepkavého.

Podívala jsem se na ruku a uviděla jsem krvavou šmouhu.

Náhle mě zasáhl strach, projel mi hrudí a usadil se v břiše. Cítila jsem, jak se šíří jako jed, proniká mi do rukou a nohou

a stoupá do krku. Ten jed účinkoval postupně, ale rychle: šok, panika, a hned nato ochromení.

Když mi pak mozek začal zase pracovat, dívala jsem se sama na sebe odkudsi shora, z provaziště nad scénou, mezi lany a reflektory. A z této vyhlídky jsem pozorovala, jak mě ten muž znásilňuje.

Sledovala jsem to s podivným pocitem, jako by se mě to netýkalo. Jako by se to, co se odehrávalo dole na scéně, dělo někomu jinému. Sledovala jsem hollywoodský thriller a dospěli jsme k nevyhnutelné scéně znásilnění. Tohle byli herci; já jsem byla publikum.

Žena na scéně vzhledla k muži. Pohybovala se jako ve zpomaleném záběru.

„Tak dělej,“ řekl znovu. „Musím se udělat.“

Uvažovala jsem, kdy ji zabije. Ne jestli to udělá, ale kdy. Věděla jsem, že se to stane, jako ve filmu víte, že některé z vedlejších postav dříve nebo později zahynou. Když jsem se na to dívala shora, akceptovala jsem to jako nezbytnou součást scénáře.

Jak jsem se tam tak vznášela, nebyla jsem smutná ani vyděšená. Spíš zvědavá. Jak to udělá? Co budu cítit?

Ta klečící dívka dole byla sama, ale věděla jsem, že brzy už sama nebude. Připojí se ke všem těm ostatním dívkám, které někdo znásilnil a pak zabil. Uvažovala jsem, jestli to, co se s nimi dělo, prožívaly stejně. Nezaujatě. Samy. Jestli se při tom vznášely mimo čas.

Všechny ty mrtvé krásné holky. Pořád na ně myslím, ještě i teď.

V novinách jsme tiskli jejich maturitní fotky. Fotografové je na nich často aranžovali tak, aby to vypadalo, jako že se dívají do budoucnosti, kterou si právě začaly představovat, s mírně nakloněnou hlavou, s dlouhými vlasy, které se leskly tak, že jste při pohledu na ně skoro cítili vůni šamponu.

Naši editoři vysílali reportéry a fotografy do lesů a k příkopům, kde už pracovali šerifovi zástupci, kde ty dívky ležely, nekončnĚ trpĚlivĚ, a ěekaly, aĹ je najdou. ReportĚři dĚlali rozhovory s jejich vzlykajícímí matkami, které tiše utĚšovali otcovĚ, sami jako omrácĚnĚ tou ztrátou a vztekem. ReportĚři pak do redakce přinášeli ty jejich maturitní fotky a v patřičném ěase potom i reportáže ze soudních procesů s muži, kteří je zabili. Pokud je dopadli.

A pak, za tĚden nebo za mĚsíc, jsme je pustili z hlavy. NeĹ přišla další. VĹdycky přišla nĚjaká další.

Představovala jsem si vĚchny ty dívky nĚkde pospolu. Možná se dívají, jak se to dĚje, stejnĚ jako já, a ěekají na mĚ.

Toto vyprávĚnĚ by se snad dalo oznaćit jako příběh hledání. Tehdy, kdĹž to vĚchno zaćalo, mĚ to vlastnĚ nenapadlo. Proć by mĚlo? VĚchny velké příběhy hledání se toćily kolem mužů – mužů, kteří vyráželi na daleké cesty do neznámých konćin, kde je ěekala odvážná dobrodruĹství. Na tyto cesty je vysílali královĚ a bohovĚ a nĚkdy jim k tomu dávali kouzelnĚ meće. OpĚvovali je básníci: skládali příběhy o hrdinech, kteří se plaví po temnĚ rudých mořích, na hřbetech slonů překračují hory, hledají posvátnĚ poklady, zachraňují krásné ženy.

Já jsem byla žena, středostavovská zamĚstnaná matka středního vĚku z předmĚstí Clevelandu ve státĚ Ohio. Kdysi dávno jsem se považovala za nebojácnou, ale teĹ mi nahánĚlo strach skoro vĚchno.

Na Ĺadné cesty jsem se nevydávala. Pokud to šlo, prakticky jsem nevycházela z domu.

Nebyla jsem taková vĹdycky. Byly doby, kdy jsem všude jezdila stopem. DĚlali jsme to tehdy všichni a ve své lehkomyšlnosti jsme cítili vzrušĚnĚ, kdĹž auto zastavilo, dvĚřka pro spolujezdce se

otevřela a my jsme k němu běželi, aniž jsme věděli, kdo sedí za volantem. Chodila jsem sama za tmy, úplně všude, a porušovala jsem tak pravidlo, které se děvčátka v útlém věku učí od bratří Grimmů: Nikdy nechoď sama do temného lesa. V šestnácti jsem se rozhodla, že pro mě tohle pravidlo neplatí. Když mohou muži, tak já taky.

Kam se poděla ta svéhlavá dívka? Kdykoliv jsem si na ni vzpomněla, zaplavila mě vlna melancholie. Stýskalo se mi po ní.

Teď jsem se bála jít i do kina. Jelikož jsem v té době pracovala v novinách jako filmová kritička, dost mi to komplikovalo život. Když jsem šla na promítání sama, což se ve městě, kde vycházely jen jedny noviny, stávalo poměrně často, seděla jsem tam, všechny svaly stažené napětím, a měla jsem co dělat, abych se soustředila na film. Nakonec jsem dospěla k tomu, že jsem vždycky poprosila vedení kina, aby mě tam zamkli, což udělali, i když to určitě bylo proti požárním předpisům. Takovéhle a jiné hloupé, ale nezbytné triky jsem si musela neustále vymýšlet, abych se vyhnula riziku a mohla vůbec fungovat.

Naučila jsem se také vyhýbat se všemu, co nějak souviselo s oním znásilněním. Když bylo po všem, když jsem to řekla na policii, mluvila jsem s doktorem a vypovídala před státním žalobcem a soudcem a porotou, a když pak toho, kdo mě znásilnil, poslali na dlouhé roky do vězení, přestala jsem o tom mluvit. To, co se stalo, jsem pohřbila někde hluboko v sobě, co nejlouběji to šlo. Neřekla jsem o tom přátelům. Neřekla jsem to svým dvěma dětem, ani když už byly dost velké na to, aby se jim to dalo říct. Nemluvila jsem už o tom se svým manželem ani se sestrami či s matkou. Řekla jsem jim, a sobě taky, že jsem v pohodě. V pohodě! Prostě v pohodě.

Na jedno jsem ale přišla: Možná jsem ten příběh pohřbila, ale mrtvý nebyl. Pohřbila jsem jej zaživa a on tam někde hluboko rostl jako liána z nějakého zmutovaného semene, pokroucený

a ošklivý a houževnatý šlahoun. Jak rostl, rdousil ve mně spoustu dalších věcí, které mezitím měly také růst. Zabíjel moji odvalu a radost. Zabil moji důvěru ve svět.

A co bylo horší, tato liána začala ovíjet i moje děti. Když jsem byla znásilněna, byla jsem vdaná, ale děti jsem ještě neměla. Můj syn se narodil rok a půl po znásilnění, dcera o pár let později. Vědecké výzkumy však potvrzují, že i když v době, kdy se to stalo, ještě nikdo z nich nebyl na světě, toto znásilnění i hrůzu, která s ním byla spojená, po mně zdědili. Žili v jeho zvráceném sevření spolu se mnou.

Neustále jsem čekala, že se jim přihodí něco strašného. Představovala jsem si všechny ty hrůzy v dokumentárních podrobnostech. Autonehody. Únosce. Pedofily. Vrahy. Zaplňovaly mi mozek jako inventář mučírny. Když Eric Clapton nahrál svoji píseň *Tears in Heaven* a já jsem četla příběh, který se za ní skrýval – napsal ji pro svého čtyřletého syna, který se zabil, když vypadl z okna –, stala se pro mě jakýmsi vnitřním hudebním doprovodem těch dní. Představovala jsem si ty věci a nacvičovala si svůj žal, a vždycky to končilo stejně. Už prostě dál nemůžu.

Nenapišu o nich krásnou píseň. Nedokážu jejich smrt proměnit v umění nebo v ní najít nějaký smysl. Skočím z okna zpět po nich.

Věděla jsem, že všichni rodiče mají starost o bezpečí svých dětí. Naše děti z nás od okamžiku, kdy se narodí, dělají rukojmí osudu. Jenže tito rodiče o nebezpečích tohoto světa uvažovali a nacházeli způsoby, jak se jim vyhnout. Zabezpečovali si kuchyně a lékárníčky; dohlíželi na své děti, když si hrály venku, a dbali na to, aby měly helmu, když se učí jezdit na kole.

Já jsem k těmto rozumným rodičům nepatřila. Snažila jsem se zabezpečit a ochránit veškerý náš život, dávala jsem zámky na všechno, i na ty děti.

Vznášela jsem se nad nimi a kroužila kolem nich bez ustání a stačil i jen hlasitější výkřik, když si hrály na dvorku za domem, abych byla okamžitě u nich. Když měly přenocovat u kamaráda, nezamhouřila jsem oka celou noc a každou chvíli čekala, že zazvoní telefon a budou volat z nemocnice.

Když jsem se po šesti měsících od narození mého syna vrátila do práce, najali jsme si chůvu, laskavou paní středního věku s melodickým hlasem a klínem jako polštář. Vždycky, když ráno přicházela, náš synek se spokojeně rozchechtal.

Prověřila jsem si její reference, ale aniž bych k tomu měla důvod, něco mě na ní znervózňovalo. V práci jsem pořád trpěla obavami, co by mému synkovi mohla udělat. Bylo to v dobách před videochůvičkami, ale kdyby existovaly, dala bych doma kameru do každého rohu.

Požádala jsem manžela, který tehdy pracoval jako policejní reportér, aby ji nechal prověřit v trestním rejstříku. Ve většině států se dnes k těmto veřejným záznamům dostanete online, ale v roce 1985 to vyžadovalo osobní návštěvu u soudu.

Ani když na nic nepřišel, moc mě to neuklidnilo. Jednou večer jsem ji sledovala až domů, zaparkovala jsem na ulici a pozorovala jsem okna jejího bytu jako při policejním sledování. Pak jsem navštívila jejího šéfa v blízkém obchodním centru, kde pracovala po víkendech jako noční uklízečka. Odmítl mi o ní cokoli říct, i když jsem se rozplakala. V tu chvíli jsem ho nenáviděla. Odjela jsem a následujícího dne jsem tu ženu propustila. Nemohla jsem se zbavit strachu, že mému synovi ublíží.

Začala jsem pracovat z domu, abych mohla dohlédnout na další chůvu. Doporučila mi ji kamarádka. I vůči ní jsem ale začala být podezřivá.

Moje černé myšlenky se plíživě šířily všemi směry. Nějakou dobu jsem si dokonce představovala, že by našeho syna mohl

zneužívat i manžel. Důkazy jsem neměla, absolutně žádné. Manžel našeho synka miloval víc než mě, ale to bylo jedno, nezáleželo na tom, že jsem k podezření neměla žádný důvod. Šílela jsem, když jsem ho měla nechat se svým dítětem samotného. Jednou jsem odjela na nákupy a vrátila jsem se za deset minut, mnohem dříve, než jsem řekla, s představou, že ho přistihnu při činu. Byli venku, seděli na trávniku a zkoumali zížalu.

Uvědomovala jsem si, že to není normální. Měla jsem podezření, že snad začínám mít halucinace. Ale stejně jsem toho nedokázala nechat. Na druhé straně jsem se s těmito obavami nemohla ani nikomu svěřit. Věděla jsem, že bych vypadala jako blázen – natolik při smyslech jsem aspoň ještě byla.

Z mého života se tak stalo jedno velké herecké představení. Chovala jsem se normálně, nebo alespoň tak normálně, jak jen jsem dokázala. Celou dobu jsem přitom žila na svém tajném ostrově hrůzy. Postupem času seznam mých strachů stále rostl. Bála jsem se létat. Bála jsem se řídit auto. Bála jsem se jet autem, které řídil někdo jiný. Bála jsem se jezdit přes mosty. Bála jsem se výtahů. Bála jsem se uzavřených prostor. Bála jsem se tmy. Bála jsem se davů. Bála jsem se být sama. Bála jsem se, a to ze všeho nejvíc, pustit své děti z dohledu.

Zvenčí se můj herecký výkon zdál být přesvědčivý. Vypadala jsem a chovala jsem se jako většina ostatních matek. Jenom já jsem věděla, že se po celém těle chvěju hrůzou a jsem připravena se ve kterémkoliv okamžiku rozběhnout.

To, že něco hledám, jsem si naštěstí uvědomila, až když bylo skoro po všem, a myslím, že to tak bylo dobře.

Impulz k tomuto hledání přišel v jiném univerzitním areálu, jedenadvacet let po mém znásilnění. Byl rok 2005 a zdálo se, že svět je na pokraji zhroutil. Toho léta teroristé zaútočili na tři vlaky metra a pak ještě na autobus v Londýně, zabili přitom

dvaapadesát lidí a sedm set jich zranili. Při sérii teroristických útoků na Bali zahynulo šestadvacet lidí. Ve Spojených státech v srpnu udeřil hurikán Katrina. Zasáhl New Orleans a pobřeží Mexického zálivu a při povodních a následných násilnostech pak zahynuly téměř dva tisíce lidí. A nejen to: Zničil také důvěru Američanů ve spravedlnost naší vlády. Podobně jako většina ostatních jsem i já cítila jakýsi nový druh úzkosti z toho, co teď přijde. Byl to pocit, jako když všichni stojíme na pokraji propasti.

Na podzim toho roku odjel můj syn do druhého ročníku na vysoké škole a dcera nastoupila do posledního ročníku na střední.

Už od třetího ročníku střední školy začínaly připravovat děti na přijímací zkoušky na univerzitu a v říjnu nastal čas na *Big College Tour*. Je to jakýsi novodobý rituál, kdy mladí lidé se svými rodiči několik dní objíždějí vysoké školy a společně se utvrzují v přesvědčení, že nastal čas, aby dospívající na čas opustil rodné hnízdo.

Byli jsme na cestě druhý den, na programu byla třetí nebo čtvrtá univerzita. Zoe byla v tom věku, kdy na mě byla polovinu času tak protivná a naštvaná, že jsem se nemohla dočkat, až odjede a to své vzdychání a mlčení si vezme s sebou; v té druhé půlce to ale byla miloučká, zábavná holčička, která si se mnou večer zalézala pod deku anebo si v bazénu hrála na delfína. Já jsem při těchto hrách dělala cvičitelku, házela jí imaginární ryby za každý kotrmelec ve vodě, který udělala, a sledovala, jak se její rtuťovité tělíčko prohání pod hladinou.

Na tomto výletě byla Zoe roztomilá, rozesmávala mě a celou cestu vybírala CD, takže jsme poslouchaly pořád dokola Modest Mouse a jejich song *Good News for People Who Love Bad News*. To bylo přesné. Zoeina dobrá nálada možná souvisela s tím, že měla na tři dny pokoj od školy. Přesto jsem byla překvapená, že při prohlídkách univerzitních areálů chodí vedle

mě, a ne pět metrů za mnou, jako to před tím dělal její bratr. Dan se tehdy vlekl za námi s ostatními dětmi, které se držely stranou a tvářily se, že s těmi trapnými vidláký před sebou – v těch jejich nemoderních džínách – nemají nic společného. Vrcholem bylo, když se mi v jednu chvíli dominovým efektem podařilo shodit celou řadu kol zaparkovaných u jednoho hřiště.

„Moc se omlouvám,“ opakovala jsem do nekonečna, zatímco jsem se snažila těch pětadvacet kol postavit zpátky do stojanů. „Moc se omlouvám!“

Když jsem se rozhlédla, Dan byl pryč. Neměla jsem mu to za zlé.

Zoe ale byla pořád se mnou. Tušila jsem, jak mi bude chybět, a to si ještě ani nezačala balit první z těch třiašedesáti krabic věcí, které si rok nato brala s sebou. To všechno způsobilo, že jsem se cítila nečekaně rozjařeně. Mně se svého času na vysoké líbilo úplně všechno, zvláště to, že se člověk dostal z doma. Dokonce jsem přeskočila maturitní ročník, abych tam mohla nastoupit o rok dřív. Počínaje dnem, kdy jsem nakráčela do suterénních místností redakce školních novin *Minnesota Daily* a řekla, že chci nějakou práci, jsem na Minnesotské univerzitě našla sama sebe a svůj kmen. Polovina osazenstva byla v temné komoře a kouřila marihuanu. Zbytek posedával kolem a bavili se o Hunteru S. Thompsonovi¹. Všichni tehdy chtěli dělat „akční“ novinařinu jako on, nebo napodobovat „novou žurnalistiku“ Toma Wolfa, a protože noviny řídili studenti, často to i dělali. Bývaly z toho dost netradiční reportáže ze zasedání univerzitní rady.

1 Hunter S. Thompson (1937–2005), zakladatel tzv. gonzo žurnalistiky, nekonvenčního stylu, který si neláme hlavu s objektivitou a jehož hlavním hrdinou je sám novinář. Milovník drog, alkoholu a střelných zbraní; proslavila jej kniha z prostředí motorkářských gangů Hells Angels, s nimiž rok žil – pozn. překl.

Rozpršelo se, zrovna když jsme se Zoe zastavily u návštěvníckého centra na Clarkově univerzitě ve Worcesteru, což je škola, která je zvláště proslulá svým studijním programem v oboru psychologie. Pro tento obor se dcera rozhodla a chtěla se mu věnovat. Když v roce 1909 Sigmund Freud poprvé a naposled přijel do Ameriky, právě na Clarkově univerzitě tehdy pronesl své slavné přednášky. Bronzová socha zamyšleného Freuda v životní velikosti sedí na lavičce v areálu školy.

V přijímací kanceláři postával u okna hlouček rodičů a tluměně se dohadoval, jestli v tom dešti má vůbec smysl vyrazit na obchůzku. Zoe tento kampus vidět chtěla, takže když průvodce zavolal, že je čas, zapnuly jsme si bundy, roztáhly svůj jediný deštník a spolu s dalšími rodiči a maturanty jsme vyrazili ven.

Náš průvodce, hubený klučina se zamlženými brýlemi, šel pozpátku a jako by nevnímal déšť, který se z drobného mženi změnil v souvislý a studený liják. Zastavili jsme se, abychom si prohlédli totéž, co jsme si prohlíželi na předchozí škole: kolejní ubytování a jeden z pokojů, menzu, tělocvičnu. Tou dobou už někteří odpadli.

„A teď přejdeme do knihovny,“ ohlásil průvodce.

My se Zoe jsme se potácely na konci hloučku, pod deštníkem, který jsme držely mezi sebou a ze kterého mně na levé a jí na pravé rameno kapala voda. Nešikovně jsme vrávoraly jako nesourodý pár závodníků svázaných za kotníky při trojnohém běhu dvojic.

„Poslyšte, já jsem ochotná vám bezvýhradně věřit, že každá univerzita má knihovnu,“ řekla jsem, „opravdu ji nemusím vidět na vlastní oči.“

Zoe se usmála, ale zároveň vzdychla. Poznala jsem ten vzdech: v sedmnácti jsem vzdychala stejně. Byla to známka toho, že se spojení mezi matkou a dcerou začíná rozklížovat.

Chystala jsem se právě navrhnout, že se od skupinky odpojíme a zajdeme na kávu, když se průvodce zastavil na cestičce. Opoдал seděl Freud a čekal, až se projeví to, co ve mně postupně zrálo dvacet let. Věděl víc než já.

Průvodce ukázal na světelný sloupek a prohlásil: „Asi jste si všimli těchto modrých světel po celém areálu. Jsou to bezpečnostní stanice. Pokud jdete za tmy sami a máte pocit, že jde někdo za vámi, nebo vám může hrozit nějaké nebezpečí, dojdete k jednomu z těchto modrých světel, zavoláte a do pěti minut dorazí pomoc.“

Všichni rodiče přikyvovali, jak se jim ulevilo.

Ti rodiče byli idioti.

„Pět minut?“ pošeptala jsem Zoe. „To si dělají srandu? Pět minut je pozdě. Strašně pozdě. Za pět minut může být po tobě.“

Zoe dodneška tvrdí, že to byl hlasitý šepot, takže to museli slyšet úplně všichni. Tehdy se na mě jen dlouze podívala, potřásla hlavou a pak se vydala se skupinkou dál. Zůstala jsem u toho modrého světla sama.

Dívala jsem se za ní, jak odchází, džíny na okrajích urousané od mokré dlažby. Cítila jsem to, co při pohledu na ni cítím vždycky: úžas nad tím, že tahle holka, tak jiná než jsem já, je moje dcera. Zoe byla jako ta ostatní děvčata, kterým jsem v tomhle věku záviděla, holky, které na naší střední škole zářily, zatímco já jsem přemýšlela jen o tom, jak se ulít z vyučování a jít někam jinam. Byla silná, sebejistá, chytrá, krásná. Byla s ní zábava. Nebála se říkat, co si myslí, ani si říct o to, co chce.

Dívala jsem se na svoji dceru a viděla jsem mladou ženu, která je připravena vyrazit do světa a vzít si svůj díl. Ale teď jsem viděla i něco jiného.

Je to kořist.

A já ji posílám na univerzitu. Najednou jsem ji viděla, jak stojí v kaluži modrého světla na tmavé cestě, vyděšená, sama,

volající o pomoc, se zrakem upřeným na muže, který se k ní blíží, zatímco ona čeká, až přijde někdo, kdo ji zachrání.

Má pět minut.

Ten jedovatý had byl zpátky. Projel mi celým tělem a mě zachvátila panika takovou rychlostí, že jsem chvíli myslela, že se snad pozvracím. Zrak se mi zastřel a ztratila jsem periferní vidění. Normální zvuky provozu v univerzitním areálu se změnilly v tlumené hučení v uších. Upustila jsem deštník a oběma rukama jsem se chytla sloupku s modrým světlem, abych se udržela na nohou.

Pak jsem cítila, jak se vznáším do vzduchu jako balónek, který unikl z dětské ručky. A dole jsem viděla ženu středního věku, které po vlasech stéká déšť a kape jí do obličejů.

Byla jsem zas na té druhé univerzitě, před jedenadvaceti lety, zavěšená vysoko nad jevištěm a shlížející z výšky na sebe sama.

To byla naše poslední prohlídka vysoké školy. Už bych ten týden nedokázala projít po žádné cestičce s modrými světly. Když jsme zamířily zpátky domů do Clevelandu, moc jsme toho neamluly.

Sledovala jsem, jak přibývají kilometry, a pořád mi v hlavě zněla otázka: *Mám jim to říct?* Jeden kilometr mi to připadalo jasné: *Ano, jsou přece už dost velcí.* Další jsem si říkala: *Ne, je jedno, kolik jim je, přece nemůžu chtít po dítěti, aby si představovalo svou matku s nožem na krku.* O pár kilometrů dál jsem uvažovala: *Ale Zoe varovat musím. Nemůžu ji nechat jen tak odejít na vysokou školu a neříct jí, co se tam může stát.* Tehdy to ještě nebylo diskutované téma, to až za pár let se ze znásilňování na vysokých školách stalo něco, o čem se mluví a píše, a já jsem neuvažovala, jak nebezpečné pro ni může být už jen to, že prostě půjde na rande, nebo na večírek na chlapeckou kolej, což byla nebezpečí,

kteřá – statisticky vzato – byla daleko častější než to, že v prázdné budově narazí na někoho cizího.

A tak to šlo dál, celou cestu napříč Massachusetts a státem New York, podél Erijského jezera do Pensylvánie a nakonec do Ohia. Zoe poslouchala Modest Mouse a zpívala si s nimi.

Jak máte dětem vyprávět něco, o čem jste nechtěli, aby se vůbec kdy dozvěděly? Jak jim máte vysvětlit, že právě proto se jejich matka chovala tak, jak se chovala?

Proto jsem vás odmítala pustit z dohledu. Proto moje vnitřní poplašné zařízení neustále kvílelo, proto pro mě každé zakopnutí a škrábanec znamenaly úraz a každý večírek, kdy jste přespávali u kamarádů, potenciální únos. Chtěla jsem, abyste dokázali přijmout svět a žít odvážně, ale to, co jsem dělala, vás spíše naučilo se světa bát a nikomu nevěřit, a to mě trápí. Snad aspoň teď pochopíte ten můj nepřítomný pohled, který jste tak nesnášeli, protože to znamenalo, že nedávám pozor. Snad to vysvětlí i všechny ty chvíle, kdy jsem se stáhla do sebe a vy jste mi mávali rukou před obličejem a volali: „Mami!“

Můžete mi to odpustit?

Kyvadlo poletovalo mezi ano a ne další dva týdny. Když se nakonec zastavilo na: „ano, měla bych jim to říct,“ rozhodla jsem se, že to udělám v autě. Jedna kamarádka mi kdysi řekla, že to je nejlepší místo pro náročné hovory s dětmi. „Jsou tam s tebou v pasti,“ vysvětlovala. „Takže tě musí vyslechnout, ale na druhou stranu se na sebe nedíváte, o to je to jednodušší. Méně konfrontační. Nech je taky, ať si vyberou nějakou hudbu.“

Chtěla jsem to říct každému z nich zvlášť, takže jsem jednou ve středu před Díkůvzdáním přemluvila Zoe, aby se mnou jela do Cincinnati vyzvednout Dana ze školy. Chtěla jsem jí to říct cestou tam. Pak jsem chtěla počkat a Danovi to říct při jiné příležitosti.

Vyrazily jsme časně. Mířily jsme na jih, pod nízkou olověnou oblohou. Do čelního skla narážely ledové proudy deště, který se brzy měl změnit v ledovou břechku a pak sníh. Vypadalo to, jako by se spolu s námi stejným směrem vydalo celé Ohio, provoz na kluzké dálnici před začátkem svátků připomínal pohřební průvod. V autě ale bylo útulno. Projížděly jsme otevřenou zemědělskou krajinou a pak údolními zahalenými v mlze. Na jih od Columbusu jsme míjely černý billboard, který se tyčí nad výpadečkou na jih, s nápisem PEKLO EXISTUJE vyvedeným obrovskými bílými písmeny. V opačném směru na sever je dvojice stejných černých billboardů s desaterem příkázání, po pěti na každém.

Nápis PEKLO je znamení, že se blížíte k Cincinnati.

Byl čas.

Jak jsem to podala? Před nedávnem jsem se Zoe ptala, co si z toho dne pamatuje.

„Řeklas ‚Chci ti něco říct‘,“ odpověděla. „Docela jsi mě vyděsila. Myslela jsem si, že třeba řekneš, že babička umřela, nebo že se s tátou rozvádíte.“

Nic dalšího si nevybavila. Ani já ne. Asi jsem řekla, nějak neobratně a s odmlkami, něco jako: „Když mi bylo třicet, na jedné takové vysoké škole mě znásilnili a teď mám hrozný strach z toho, že máš jít na vysokou.“ Ten pocit si ale pamatuju: že jí musím říct, co se mi stalo, jako nějaké magické zaříkadlo, aby se to nikdy nestalo jí.

Obě si vzpomínáme, že se rozplakala, prakticky hned. Ne nahlas, ale tím pláčem, co má po mně, tiše a ublíženě, s třesoucí se bradou, kdy se oči postupně plní slzami, které nakonec přetečou a stékají nám po tvářích.

Řekla jsem jí totéž, co jsem kdysi mockrát opakovala v hodinách a dnech bezprostředně po tom: Pracovala jsem, šla jsem

pozdě na rozhovor, budova byla prázdná, byl tam ten chlap, porážal mě na krku. Nemluvila jsem o tom, co mi udělal pak.

Jasně si vybavuju jednu věc, kterou pak řekla. „Tak teď chápu, proč jste s tátou byli tak přehnaně ochranitelští. Hlavně táta.“

To pro mě byla novinka. Myslela jsem, že jsem je tím svým neustálým dohledem doháněla k šílenství jenom já. Byla jsem natolik pohlcena svými vlastními obavami, že jsem si ani nevšimla, že i z mého manžela se stal uzlíček nervů, že také on byl ochromen obavami a strachem o naše děti.

„Fakt?“ řekla jsem a podívala jsem se na ni.

„Někdy mám pocit, že mě oba pronásledujete na každém kroku,“ řekla.

Danovi jsem to řekla o pár týdnů později, když jsem ho vyzvedávala ze školy před letními prázdninami. To jsem pro něj do Cincinnati jela sama a celou cestu jsem přemýšlela o tom, jak a proč přišel na svět.

Napadlo mě, že to bylo dítě, které se narodilo z mého strachu.

Toho večera před jedenadvaceti lety, kdy jsem byla znásilněna, mě manžel z nemocnice odvezl domů. Náš domov byl tehdy ještě nezabydlený; krátce předtím jsme se přestěhovali na Shaker Heights, do starého koloniálního domu z roku 1927. Byl to náš první dům po letech, kdy jsme žili v nájemních bytech, a neměli jsme zatím nábytek do tří ze čtyř ložnic, natož do dalších dvou pokojů ve druhém patře. Rodiče si nás dobírali, že bychom měli něco udělat, abychom ty pokoje zaplnili. Mysleli tím děti.

Já jsem si ale nebyla jistá, jestli děti chci, a to „nejsem si jistá“ se spíše přiklánělo k „nechci“. Jako teenager jsem hlídání dětí nesnášela, na večírcích jsem se dětem ostatních lidí vyhýbala, a pokud mi někdo strčil do náruče mimino, spolehlivě se

rozplakalo. Ty návaly touhy po dítěti, o jakých ženy mluvívají, jsem nikdy necítila.

Freud napsal, že si nemůžeme skutečně představit svou vlastní smrt. „Kdykoliv se o to pokusíme, zjišťujeme, že sami sebe přežíváme jako diváci,“ napsal. „V hloubi duše nikdo nevěří, že zemře, což prakticky znamená totéž, jako bychom řekli: V nevědomí je každý z nás přesvědčen o své nesmrtelnosti.“

Já už jsem o ní ale přesvědčena nebyla. V tom temném divadle, ve šmouze vlastní krve jsem zahlédla svou smrt a všechno se tím změnilo. Za bezesných nocí jsem pak zápasila s bolestným poznáním toho, co Harold Brodkey nazval „ta divoká temnota“. Zatímco vedle mě spal můj muž, začala jsem přemýšlet o tom, co vlastně chci od tohoto až příliš krátkého života. Začala jsem uvažovat o dítěti. Nesnáším sentiment, kterým to zavání, ale všemi těmi barikádami, kterými jsem se obklopila, se probíjela jediná myšlenka: Mohla bych zahnat smrt tím, že do svého života vnesu život.

Rok po znásilnění jsem byla těhotná. Můj syn se narodil 7. října 1985, jedenáct dní po termínu: nebyl připraven o nic víc než já. Dali jsme mu jméno Daniel a jako prostřední jméno dostal moje příjmení. Než mi ho sestry podaly, umyly ho a zabalily do deky jako palačinku, takže bylo vidět jen hustý chomáč vlasů a obličejík celý pošramocený přísavným zvonem po těžkém porodu – což jsem pak v následujících letech líčila možná až příliš často, zvláště při Danielových narozeninách. Klikař.

Porodní bolesti trvající šestatřicet hodin ukončila až doktorka, která mi stanovila to, bez čeho se novinář neobejde: uzávěrku. „Porodíte do dvou hodin,“ řekla, „nebo děláme císaře.“ Porodila jsem, s notnou dávkou léků a pomocí přísavného zvonu. Když nám sestra dítě přinesla, manžel prohlásil: „Vypadá, jako kdyby ho cestou k nám někdo přepadl.“

Když jsem držela v náruči svého pohmožděného synka, srdce mi pukalo pod nápoem intenzivní lásky, opiátů vystupňované blaženosti a hrozného, smrtelného strachu. Cítila jsem se jako matka Šípkové Růženky, svírající své dítě ve snaze ukrýt ho před kletbou žárlivé čarodějnice.

Manžel moje slzy považoval za slzy štěstí a já jsem ho při tom nechala. Seděl vedle mě na nemocničním lůžku, střídavě jsme si podávali naše palačinkové dítě a obdivovali ho. Malý Danny se díval na nás a my jsme táli.

A pak pohlédl rovnou na mě a řekl „ahoj“. Opravdu to řekl. Slyšeli jsme to oba a nic nás nepřesvědčí, že to bylo jen odbrknutí.

Jakmile jsem byla z porodnice zpátky doma, začala jsem plakat a nešlo to zastavit. Plakala jsem, když jsem kojila svého syna a krmila jsem ho mlékem, do kterého přecházela moje úzkost. Dívala jsem se, jak mi kapou slzy a stékají po prsu. Netrvalo dlouho a začal plakat také, plakal nekonečně, protože ho trápila kolika a ten příšerný strach, kterým jsem ho krmila. Plakali jsme spolu. Plakala jsem sama v posteli. Plakala jsem ve sprše a plakala jsem u večeře, kde všichni ostatní, manžel, moje matka a otčím, seděli mlčky, se sklopenými hlavami nad chladnoucím jídlem.

„Jsem v pohodě!“ opakovala jsem jim. Snažila jsem se usmát. „Nevím, proč pořád brečím!“ A opravdu jsem to nevěděla. Měla jsem zdravé dítě, které bude krásné, jen co mu vyblednou modřiny a přestane plakat. Měla jsem domov, zaměstnání, manžela, který mě miluje.

Moje matka, která přijela do Clevelandu, když jsem ještě byla v porodnici, mě poplácala po zádech a řekla mi, že se prostě jen potřebuju pořádně vyspat.

„Klidně k němu budu pár nocí vstávat a krmit ho z lahve,“ řekla. „Můžeme postýlku dát ke mně do pokoje.“

Ten návrh mi zněl jako hrozba, že mi moje dítě unesou.

Ještě pořád jsem plakala, když moje matka s otčímem odjeli, a plakala jsem, když dorazili druzí prarodiče, plakala jsem, když odjížděli, a pořád jsem opakovala: „Jsem v pohodě!“

Uplynuly dva týdny. Manžel se vrátil do práce. To první ráno jsem seděla na gauči s dítětem na klíně, všude ticho. Byli jsme sami.

V jedné z těch šestadvaceti příruček o rodičovství, které jsem v té době pročítala, se doporučovalo, aby rodiče se svým miminkem neustále konverzovali. Podívala jsem se na Dannyho na klíně a on se podíval na mě. Měl ten intenzivně soustředěný, ustaraný pohled, jaký miminka někdy mívají. Jako by čekal, co mu řeknu, ale já jsem nevěděla, o čem si s ním mám povídat. „Konverzovat s kojencem“ – co tím mysleli?

Posunula jsem si ho trochu výš a zkusila jsem to. „Tak jsme tady,“ řekla jsem. „Ty a já.“ Zase jsme se na sebe podívali. Ticho. Pokračovala jsem: „Chci, abys věděl, že tady budu pořád.“

Teď vypadal zaraženě. „Jsem tvoje máma,“ vysvětlila jsem mu, „a vždycky budu. Vždycky tě budu mít ráda. Budu tě chránit a slibuju, že nikdy, nikdy nedopustím, aby se ti stalo něco zlého.“

Pozorně naslouchal. Pak se mu obličejík sraštil a on se dal do pláče.

A teď, o dvě desetiletí později, ho jedu vyzvednout na univerzitu. Uvažovala jsem: *Pamatuje si Dan něco, má po těch letech nějaké vzpomínky, možná zasuté někde hluboko, ale přesto na dosah, na to, co jsem mu vykládala během těch dlouhých, pomalých dopolední a odpolední? Vědí se Zoe, že můj vztah k nim do značné míry spočíval na strachu?*

Odvracenou stranou tohoto vztahu poznamenaného obavami byla moje občasná odtažitost. Po většinu času jsem svou rodinu nepouštěla z dohledu, ale jako bych nás vnímala z dálky; a jak

moje děti rostly, začaly registrovat, když jsem „vypnula“. Naučily se mě volat zpátky, dožadovaly se pozornosti. „Mami! Mami!“

O kolik z jejich dětství jsem takto přišla? O kolik mateřské péče přišli oni? Když si kladu tyto otázky, cítím lítost nad těmi ztrátami – den za dnem, rok za rokem –, jako by to byla smrt.

Do Cincinnati jsem dorazila ve stavu rozbolavělé melancho-
lie, ale Dan mě z této nálady okamžitě dostal, jen co nastoupil do auta a do přehrávače vložil CD Dropkick Murphys². Zastavili jsme se na kávu – kdy začal pít kávu? – a vyrazili na sever. Vedli jsme obvyklé řeči. Ptala jsem se ho na školu, na jeho spolubydlícího, na profesory, jídlo v menze, na jeho přátele, dívky, přednášky a kolej. Dan odpovídal tak opatrně, jak to jen šlo, aniž by to vyžadovalo přítomnost jeho právníka. Od střední školy říkal manželovi i mně jen to nejnútnejší a připadalo mu naprosto normální, že o něm a o jeho životě nemusíme vědět vůbec nic.

Řídila jsem, poslouchala Danova cédéčka a snažila jsem se jim přijít na chuť. Minuli jsme prvních pět příkázání. Pak zbylých pět.

Když jsme minuli Columbus, zastavili jsme u benzínky. Už jsem to vzdávala, vmlouvala jsem se sama před sebou, že to přece Danovi můžu říct na zpáteční cestě do školy. Vždyť přece na něco takového není žádná uzávěrka. Ale pak jsem pomyslela na Zoe, která si to bude muset nechat pro sebe, nebude o tom smět promluvit, jako jsem nemohla já celých těch dvacet let.

Vyzbrojila jsem se na tenhle pohovor článkem, který vyšel v *The Plain Dealeru* dva dny po tom znásilnění, zežloutlým výstřížkem, který jsem celé ty roky schovávala v zastrčených deskách. Pod titulkem *Podezřelý ze znásilnění v univerzitním areálu*

2 Irsko-americká skupina hrající ve stylu označovaném jako „celtic punk“ – pozn. překl.

zatčen začínal text: „Policie včera večer zadržela sedmadvaceti-letého muže z Clevelandu, který je podezřelý ze znásilnění a oloupení ženy ze Shaker Heights v univerzitním divadle Eldred Hall v areálu Case Western Reserve University.“

Podala jsem mu ten výstřížek a čekala jsem, až si ho přečte. Podíval se na mě beze slova a zmateně, trochu jako při tom pokusu o konverzaci, když byl ještě mimino.

O mnoho let později mi Dan řekl, že nechápal, proč po něm chci, aby si to přečetl. Myslel si, že se mu snad snažím říct, aby neznásilňoval ženy na Cincinnatské univerzitě, ale nějak ho nenapadlo, proč si myslím, že by něco takového mohl provádět. Nedávalo to smysl.

Když nic neříkal, promluvila jsem sama: „Ta žena ze Shaker Heights v tom článku jsem já.“

„Cože?“ řekl, hlasitěji a důrazněji, než jsem ho slyšela promluvit už více než rok. Znovu se na ten článek podíval. „Kdy?“

„V roce 1984. Rok předtím, než ses narodil.“

Ticho. Četl to znovu. Čekala jsem. Když skončil, zase neříkal nic.

„Nebyla jsem si jistá, jestli vám to se Zoe vůbec kdy řeknu,“ řekla jsem. „Když jste byli starší, hodně jsem o tom uvažovala. Rozhodla jsem se, že Zoe to říct musím, když jsme se spolu jely podívat na ty univerzity. Chtěla jsem, aby věděla, že se to může stát. Může se to stát každému. A když jsem to řekla Zoe, musela jsem ti to říct taky.“

Oba jsme upřeně zírali na silnici před námi. V tom tichu mě napadlo, že když šel na vysokou Dan, jemu jsem nepovažovala za nutné o tom znásilnění říkat, ani ho nějak varovat. Modrých světelných sloupků v každém univerzitním areálu, který jsme navštívili, jsem si ani nevšimla. Proč? Zvláštní, uvažovala jsem. Že bych se já, feministka, projevovala sexisticky? Nebo proto, že statistiky

ukazují, že během života je znásilněna každá pátá americká žena, ale jen jeden muž z jedenasedmdesáti? Nebo proto, že měřil metr pětasedmdesát a už na střední škole hrál hokej za univerzitu?

„Kde je ten chlap teď?“ zeptal se.

„Asi pořád ve vězení, řekla bych. Odsoudili ho a dostal třicet až pětasedmdesát let. Bylo to v roce 1984, takže si myslím, že dříve než v roce 2014 se ven nedostane.“

„Doufám, že tam někdo znásilnil jeho,“ prohlásil. A to bylo všechno.

„Jsi v pohodě?“ zeptala jsem se několikrát. Pokaždé řekl ano, ale nic víc. Zbytek cesty už jsme o tom nemluvili.

Se Zoe jsme se pak o tom bavily často, i když, jak si teď vybavuju, jsem to byla obvykle já, kdo s tím začínal. Když pak odjela na Indianskou univerzitu, jednou mi do telefonu řekla, že o mém znásilnění mluvila s některými svými kamarádkami na koleji.

„Všechny si myslí, že jim se to nikdy nestane,“ řekla Zoe. Plakala.

„To je normální,“ řekla jsem. „Pokud bychom pořád mysleli na to, co špatného se může stát, byli bychom tak vyděšení, že bychom nemohli dělat vůbec nic.“

Můj syn o tom se mnou nemluvil už nikdy a ani já jsem na to nepřivedla řeč. O pár dní později ale Dan přišel domů s něčím, co mluvilo za něj. Zvedl si tričko, aby mi to ukázal: Srdce, jako staromódní valentinský motiv, se stužkou, ve které byl nápis „Máma“. Nechal si mě vytetovat na hrud.

Muselo to bolet.

Řekla jsem to svým dětem. Škubala jsem za tu liánu, ale věděla jsem, že úplně jsem ji ze sebe nevyrvála. Musela jsem tahat dál, vytáhnout ji celou, zničit ji, udělat něco, abych zabránila těm

záchvatům paniky, abych zastavila ty návaly adrenalinu, které přicházely bez varování a po kterých se mi srdce rozbušilo tak, že to skoro bylo vidět skrz oblečení.

Toho člověka jsem viděla pětkrát: Když mě znásilnil. Když jsem ho o dva dny později identifikovala mezi několika dalšími muži. O další tři týdny později, když jsem proti němu seděla u jednoho stolu v okresní věznici při svědecké výpovědi, která vedla ke zrušení podmíněčného propuštění, takže zůstal ve vězení. U soudu. A při vynesení rozsudku.

Věděla jsem, že ho zavřeli. Jinak jsem znala prakticky jen jeho jméno. Až teď mě napadlo, že kdybych si udělala seznam lidí, kteří mě v životě ovlivnili nejvíc, byl by na něm skoro nejvyšší, spolu s mými rodiči, manželem a dětmi.

Jestli je pravda, že strach roste z nevědomosti, a já tomu věřím, pak možná bude nutné, abych něco provedla se svou nevědomostí, pokud se mám dostat až k tomu strachu. Potřebuju se dozvědět něco víc o tom muži, který stál nade mnou a tlačil mi hlavu ke svému penisu, o muži, o němž jsem si myslela, že to bude poslední člověk na tomhle světě, kterého uvidím.

To poslední, co mi řekl, bylo: „Já si tě najdu,“ a někde hluboko, v amygdale, v té primitivní části mozku, kde se rodí strach, jsem tomu pořád věřila. Po celé ty roky číhal ve stínech mého života, sledoval mě, čekal na mě. Pořád se mi o něm zdálo. Pořád jsem při pomýšlení na něj vystupovala ze svého těla a unikala vzhůru. Myslela jsem na něj neustále. Na to, že si mě najde.

Jediné, co jsem o něm věděla, však bylo jeho jméno – David Francis –, jeho věk, to, že jednu dobu žil v Bostonu, že už předtím byl ve vězení a že byl dopaden a usvědčen a odsouzen na třicet až pětasedmdesát let odnětí svobody.

Až mnohem později mě napadlo, že odsouzena jsem byla i já, ke směsi chronického strachu, ticha a studu – studu, který

jsem nikdy nechápala, ale o kterém jsem později měla zjistit, že je společný téměř všem obětem znásilnění. Proč cítíme ten stud? A co s tím?

Když mě David Francis znásilnil, nikdy jsem nehrozila pěsti k nebesům a neptala jsem se: „Proč já?“ Odpověď jsem znala, nebo jsem si myslela, že ji znám: Byla jsem důvěřivá a hloupá. Ale teď jsem chtěla znát odpověď na trochu jinou otázku: „Proč on?“

Byli jsme skoro stejně staří. Oba jsme vyrůstali v Americe v šedesátých a sedmdesátých letech. Žili jsme ve stejném městě, jen pár kilometrů od sebe. Ale když se naše cesty onoho červencového dne zkrížily, vyvolalo to střetnutí dvou lidí, kteří by klidně mohli žít ve dvou úplně jiných zemích. Co nás přivedlo na tu křižovatku a co se s námi stalo potom?

Tou dobou už byl ve vězení jedenadvacátým rokem. Mohli ho propustit na podmínku, ale myslela jsem si, že bude asi pořád ještě zavřený. Uvažovala jsem, jak ho vězení změnilo a jestli by se mnou teď mluvil. Možná kdybychom seděli proti sobě, oddělení sklem, v přítomnosti dozorců, dokázala bych být statečná, i když strach bych asi měla.

Řekl, že si mě najde. Možná bych si ho měla najít spíš já.

Když jsem o tom uvažovala, cítila jsem, jak mě zaplavuje ta stará známá hrůza, a s ní přichází roztřesená myšlenka, která našeptává: *Tohle nemůžeš udělat. Už je to dávno. Je pořád ve vězení. Nech to být.*

Ani manžel nechtěl, abych po něm pátrala.

„Je to zrůda,“ řekl, aniž si uvědomoval, že tím, co říká, rezonuje s mými nočními děsy. „Nic víc o něm vědět nepotřebuješ.“

Nesouhlasila jsem. Věděla jsem, že se s Davidem Franciséem nedokážu srovnat jen tím, že se rozhodnu. To už jsem zkoušela.

Potřebovala jsem to své znásilnění nějak pochopit. Nacházím ve věcech smysl tím, že o nich napíšu. Když jsem dělala

filmovou kritiku, přicházela jsem na to, co si o filmu myslím, až když jsem o tom psala. O něco podobného jsem se roky pokoušela i v případě mého znásilnění. Psala jsem o tom, a o všem, co následovalo, v určitých vlnách ve svých denících, které mám pořád schované. Začala jsem o tom psát román a pak jsem toho nechala. Ale to bylo něco jiného.

Doufala jsem, že když o Davidu Francisovi napíšu, ten strach zmizí, ale chtěla jsem i něco víc. Chtěla jsem, aby tento náhodný akt znásilnění měl nějaký smysl. Chtěla jsem udělat to, co lidé dělávali po tisíce let – vyprávěli příběhy, které nám pomáhají pochopit, kdo jsme a co se v našich životech stalo, co nás formovalo. Řekla jsem si, že to na to půjdu způsobem, který ovládám nejlépe: jako novinářka.

Dala jsem se do toho v létě 2006, krátce poté, co Zoe odmaturovala. Na to, abych si šla promluvit s Davidem Franci-sem, jsem ještě nebyla připravena, takže jsem začala tím, že jsem zavolala na státní zastupitelství pro okres Cuyahoga a vyžádala jsem si veřejné záznamy ke svému případu. O pár dní později mi předali tlustý zaprášený fascikl policejních hlášení, svědeckých výpovědí, záznamů z trestního rejstříku, předvolání, laboratorních zpráv, soudních záznamů, posudků a obžaloby, to vše posbírané bez ladu a skladu a převázané gumičkou.

Doma, když jsem se tím stohem probírala a snažila jsem se ho aspoň trochu uspořádat, jsem narazila na stránku, která mě zastavila.

Přes jeden soudní záznam někdo naškrábal slovo „ZEMŘEL“ a třikrát ho podtrhl.

David Francis zemřel ve vězení 18. srpna 2000, šestnáct let poté, co mě znásilnil. Moje pátrání po něm skončilo dřív, než začalo.